

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 16 maart 2022

Dossiernr. : K31155

Documentnr. : 2022-027487

Verzonden : 16 maart 2022

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 6 juli 2021 een wijzigingsverzoek ontvangen voor een ontheffing op grond van artikel 3.25 van de Wet natuurbescherming.

De wijziging is ingediend door B-Team, Rhederweg 114, 9695 CG te Bellingwolde en heeft betrekking op de bestrijding van eikenprocessierups met een lijmval in de provincie Groningen.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit de op 31 maart 2021 verleende ontheffing met kenmerk K25159 (documentnummer 2021-033070) te wijzigen zoals hiernavolgend in dit besluit staat beschreven;

- I. de voorschriften 7 en 10 aan te passen tot de aan dit besluit bijgevoegde gewijzigde voorschriften;
- II. de ontheffingsperiode van het besluit van 31 maart 2021 te verlengen tot 1 november 2022;
- III. het besluit van 31 maart 2021 verder ongewijzigd van kracht te laten;
- IV. de bijlagen deel uit te laten maken van dit besluit;

- V. voor zover de aanvraag niet in overeenstemming is met de gestelde voorschriften en beperkingen, zijn deze laatste bepalend. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften bij besluit van 31 maart 2021
 2. overwegingen bij dit besluit en bij besluit van 31 maart 2021;
 3. het wijzigingsverzoek van 6 juli 2021, de aanvullingen van 10 maart 2022 en de oorspronkelijke aanvraag van 21 januari 2021, inclusief alle bijlagen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Deenik', with a large, sweeping flourish extending to the right.

Teamleider VTH

M.D.N. Deenik MSc

Domein Uitvoering

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Wijzigingsbesluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het bezwaar dient enkel gericht te zijn op dit besluit. Tegen overige zaken die reeds in de ontheffing van 31 maart 2021 zijn vastgesteld is indienen van een bezwaar niet meer mogelijk.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen erop dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de provincie Groningen, Domein Uitvoering, via het algemene telefoonnummer 050 - 316 4911. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over dit besluit verzoeken wij u het kiwnummer (dossiernummer) te vermelden

Gewijzigde voorschriften

Aan de ontheffing van 31 maart 2021 worden de volgende voorschriften gewijzigd:

Specifieke voorschriften

7. Er mogen in totaal maximaal 20 vallen geplaatst worden.

Dit voorschrift wordt in het geheel vervangen door:

7. Er mogen in totaal maximaal 20 vallen geplaatst worden. De vallen dienen geplaatst te worden met het nieuwe ontwerp en de aangepaste lijm en iets hoger in de boom geplaatst te worden, een en ander zoals omschreven in de aanvullingen van 10 maart 2022.

Rapportage

10. De ontheffinghouder dient uiterlijk op 1 oktober 2021, een verslag te sturen aan het bevoegd gezag. In dit verslag dient het aantal geplaatste vallen te zijn vermeld en de locaties van geplaatste vallen. Tevens dient in het verslag de bijvangst van andere soorten te worden vermeld, voor zover deze is opgetreden. Het verslag dient te worden verstuurd aan loketVTH@provinciegroningen.nl, onder vermelding van het dossiernummer K24606.

Dit voorschrift wordt in het geheel vervangen door:

10. De ontheffinghouder dient uiterlijk op 1 oktober 2022 een verslag te sturen aan het bevoegd gezag. In dit verslag dient het aantal geplaatste vallen te zijn vermeld en de locaties van geplaatste vallen. Tevens dient in het verslag de bijvangst van andere soorten te worden vermeld, voor zover deze is opgetreden. Het verslag dient te worden verstuurd aan loketVTH@provinciegroningen.nl, onder vermelding van het dossiernummer K31155.

Overwegingen bij Wijzigingsbesluit

1 Nadere toelichting wijzigingsverzoek

Onderwerp: Verzoek om een wijziging van de reeds door ons verleende ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, soortbescherming, voor het gebruik van een verboden middel.

Verleende ontheffing: Datum: 31 maart 2021
Kenmerk: K25159
Documentnummer: 2021-033070

Reden voor deze aanvraag: Op 31 maart 2021 is door de provincie Groningen aan B-Team een ontheffing Wnb verleend voor de bestrijding van eikenprocessierups met een lijmvul in de provincie Groningen.

B-Team heeft op 6 juli 2021 een verzoek ingediend om de afgegeven ontheffing met een jaar te verlengen. In verband met de weersomstandigheden van afgelopen voorjaar heeft er geen goed onderzoek plaats kunnen vinden en is herhaling van de proef met aangepaste val wenselijk.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de wijziging is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb.

2.2 Volledigheid

De wijziging bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 10 maart 2022 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de wijziging aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 10 maart 2022 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de wijziging volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te wijziging of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl.

3 Beoordeling

Lijmvul

De oorspronkelijke ontheffing van 31 maart 2021 heeft betrekking op het gebruik van een lijmvul bij het bestrijden van eikenprocessierupsen. In de ontheffing is beschreven dat de aanvrager een nieuw type val voor het bestrijden van eikenprocessierups heeft ontwikkeld. Deze val is volgens de aanvrager zodanig ontworpen dat het risico op bijvangst van andere soorten, zoals vogels, vleermuizen en vlinders, minimaal is. De val bestaat uit een geplastificeerde kartonnen lijmband die rondom de boomstam wordt bevestigd. Hierop wordt een aantal afstandshouders aangebracht. Vervolgens wordt een tweede lijmband met de lijm aan de binnenzijde als buitenwand op de afstandshouders bevestigd, zodanig dat er alleen binnenin de val contact met de lijm gemaakt kan worden. De wanden van de val steken ca. 4 cm verder uit dan de lijm, zodat dieren niet van buiten tot aan de lijm kunnen reiken. Alleen dieren kleiner dan 1 cm kunnen in de val kruipen en in contact

komen met de lijm. In de val kunnen ca. 500 rupsen gevangen worden. Doordat er gebruik wordt gemaakt van een aangewezen verboden middel voor het vangen of doden van dieren, te weten lijm, diende er een ontheffing aangevraagd te worden van het verbod in artikel 3.24, lid 2 van de Wet natuurbescherming (Wnb), in samenhang met artikel 3.10, onderdeel f van het Besluit natuurbescherming (Bnb). Er is ontheffing verleend om de steekproef uit te voeren tot 1 november 2021, inclusief een rapportageverplichting. Uit de rapportageverplichting zijn onderstaande resultaten naar voren gekomen.

Steekproef

Het doel van deze steekproef is het bepalen van de effectiviteit van de nieuwe val en het bepalen van de impact op andere soorten. Gemeente Westerwolde heeft toestemming gegeven tot het gebruik van de vallen op hun grond. De locatie voor de proef bevond zich aan de Hogeweg in het buitengebied van Ter Apel. De bomenlaan bestaat uit zomereik en staat vrij in een open agrarisch landschap.

Op 9 juni werden 4 vallen geplaatst met omtrekken wisselend van 50 tot 90 cm. Elke 3-4 dagen werden de vallen bezocht om te controleren hoeveel eikenprocessierupsen er in de vallen aanwezig zijn en hoeveel bijvangst er is. Op dat moment werd ook bepaald of de proef nog langer door kon zetten of niet. Op 22 juni werden de vallen verzameld en de bijvangst gedetermineerd en geteld. Er zijn met het huidige ontwerp geen eikenprocessierupsen gevangen. Persoonlijke observatie bevestigde dat de eikenprocessierupsen niet aan de lijm blijven kleven, maar hier overheen kunnen lopen. De eikenprocessierupsen hebben ook onder, boven en achter de val nesten gevormd.

Een bureaustudie toont dat er in dit gebied slechts enkele soorten rupsen te verwachten zijn die bedreigd, kwetsbaar of gevoelig zijn. Uit ecologisch oogpunt is de verwachting deze rupsen in de vallen gevangen worden zeer beperkt, aangezien deze rupsen over het algemeen geen boomstammen gebruiken. Naast eikenprocessierupsen waren er meerdere soorten insecten actief in en rondom de vallen. Een duidelijk aanwezige soort die niet gevangen werd, maar zich wel over de val verplaatste was de ringelrups (*Malacosoma neustria*). In totaal waren er 110 bijvangsten van 12 soort(groep)en. Binnen de eerste 5 dagen was het gros van deze bijvangsten aanwezig. De bijvangsten die in de val gevangen waren zijn onder ander: krekels, oorwormen, mieren, vliegen en hooiwagens.

Effectiviteit

De huidige vallen is niet effectief gebleven. Hier zijn een aantal redenen voor: het weer in het voorjaar, het ontwerp van de val en plaatsing van de val.

Het voorjaar van 2021 was koud. De knoppen van de bomen zijn daarmee ook veel later uitgekomen dan in voorgaande jaren. Hierdoor waren de eikenprocessierupsen trager in de ontwikkeling dan in andere jaren. Ook hebben de eikenprocessierupsen zich minder goed ontwikkeld in aantallen dan in voorgaande jaren. Met gemeente Westerwolde was afgesproken de vallen op te hangen, zodra bij hun duidelijke waarnemingen waren dat de rupsen uit hun ei kropen. Dit bleef uit. Uiteindelijk zijn daarom de vallen pas opgehangen toen er al nesten gevormd waren. Om het gebruik van een dergelijke val representatief te kunnen beoordelen, zou deze proef nog een keer herhaald moeten worden in een relatief normaal jaar. Dan kan de effectiviteit van deze val ook vergeleken worden voor de verschillende stadia waarin de rupsen zich bevinden.

Ten tijde van de steekproef zijn er enkele zeer warme dagen geweest. Eikenprocessierupsen staan erom bekend om tijdens warm weer juist lager in de boom, ondergroei of zelfs op de grond nesten te bouwen. Dit heeft mede bijgedragen aan de vorming van nesten rondom de lijmband. Enkele verbeterpunten ten bevordering van het vangen van eikenprocessierupsen zouden zijn: openingen aan de bovenkant van de band, zodat de rupsen ook vanboven erin kunnen lopen en het beter afsluiten van de achterkant van de band tegen de ruwe bast. De waarneming van rupsen die over de lijm lopen duidt op nog een reden van lage effectiviteit, die aangepast zou kunnen worden. Door kleveriger (biologisch afbreekbaar) lijm te gebruiken, vergroot dit de kans dat de rupsen ook daadwerkelijk door de val gevangen worden.

Een laatste punt waardoor de effectiviteit lager is dan verwacht, is de plaatsing aan de boom. Het bevestigen van de val op borsthoogte is praktisch, en zorgt voor een makkelijk gebruik van de val. Doordat de rupsen het grootste deel van de tijd hoger in de boom leven, zou ook de plaatsing van deze val hoger in de boom tot een beter resultaat kunnen leiden. Voor feromoonvallen is ook aangetoond dat de vangsten vergroten naar mate er hoger gevangen wordt.

Bijvangst

Het grootste probleem met open lijmvallen is dat de bijvangsten ook vogels en vleermuizen bevatten. Bij dit onderzoek wordt gewerkt met een gesloten lijmvul. Doordat zoogdieren, vogels, maar ook insecten niet direct tegen de lijmband aan kunnen vliegen was de verwachting dat de bijvangst relatief weinig was. De soorten die gevangen werden zijn geen beschermde soorten, en hebben een andere ecologische niche dan de soorten die neveneffecten verkrijgen van biologische bestrijding door middel van bacteriepreparaten of aaltjes.

Doordat de eikenprocessierupsen pas laat ontwikkelden, zijn ook de vallen laat opgehangen. In het voorjaar hebben insecten elk hun eigen piekmoment en vliegperiode. Dat is ook waargenomen in deze steekproef, doordat de cicaden binnen 5 dagen in deze aantallen al gevangen waren. Daardoor valt te stellen dat de bijvangst van deze steekproef niet volledig representatief is voor bijvangsten die vroeger in het voorjaar tijdens de algemene insectenpiek gevangen kunnen worden.

Conclusie steekproef

De huidige uitvoering van de lijmvul is niet effectief gebleken. Hierdoor zijn ook bijvangsten zeer beperkt. Er zijn aanpassingen van de val mogelijk om deze effectiever te maken, zowel in ontwerp als in plaatsing. Deze aanpassingen worden komend jaar doorgevoerd. Zo wordt het ontwerp en de lijm aangepast en de vallen iets hoger opgehangen. Om een representatieve conclusie te kunnen trekken over de verhouding tussen vangst van eikenprocessierups en de bijvangst, is het nodig om in een jaar met een minder koud voorjaar, en daarmee een normalere ontwikkeling van de eikenprocessierups de steekproef te herhalen.

4 Conclusie

Gezien bovenstaande onderbouwing uit de rapportage van de steekproef lijmvallen en de voorgestelde wijzigingen, geven wij toestemming om de steekproef opnieuw uit te voeren in 2022.

Daarom wijzigen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, de ontheffing van 31 maart 2021 in het kader van de Wet natuurbescherming: het besluit wordt verlengd tot 1 november 2022. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de oorspronkelijke en gewijzigde voorschriften gerealiseerd worden.